

Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus AS on 1998. aastal loodud ja Tallinna linna omandisse kuuluv jäätmekäitlusettevõte.

2003. aastal lõpetati jäätmete vastuvõtt juba 1970. aastatest kasutusel olnud Pääsküla prügilasse ning alustati selle sulgemisega.

Samal aastal avati Jõelähtmel uus jäätmekäitluskeskus, et arendada pealinnas uue aja jäätmekäitluspõhimõtteid.

Kaasaegne jäätmekäitlusjaam ei ole enam prügi ladestamise paik, vaid pigem tehas ja teadusasutus, mis kasutab inimeste ära visatud esemeid ja aineid uute toodete valmistamiseks ning vähendab võimalust, et kahjulikud jäätmed kahjustaksid keskkonda.

PUHTAMA LINNA NIMEL

aastast 1998

MIDA ME TEEME?

Kõige silmatorkavam osa meie tööst on jäätmevedu. Veelgi olulisem on aga see, mis nendest jäätmetest edasi saab.

Taaskasutatavad materjalid – näiteks kartong, metall ja erinevat tüüpi plast, samuti kile ja orgaanika – müüakse **uute toodete tooraineks**.

Kõrge energiaväärtusega jäätmed saavad **energiaallikaks** tsemenditööstustes ja põletustehastes.

Liigiti kogutud biojätmed, haljastusjätmed ja teised orgaanilised jäätmed puhastatakse ja **kompostitakse**. Oleme Eesti suurim kompostimisjaam ja toodame sertifitseeritud komposti, mida iga soovija osta saab.

Jäätmetest, millest ei ole enam võimalik taaskasutatavat materjali eraldada ja mis tuleb seetõttu ladestada, toodetakse **jäätmekütust**.

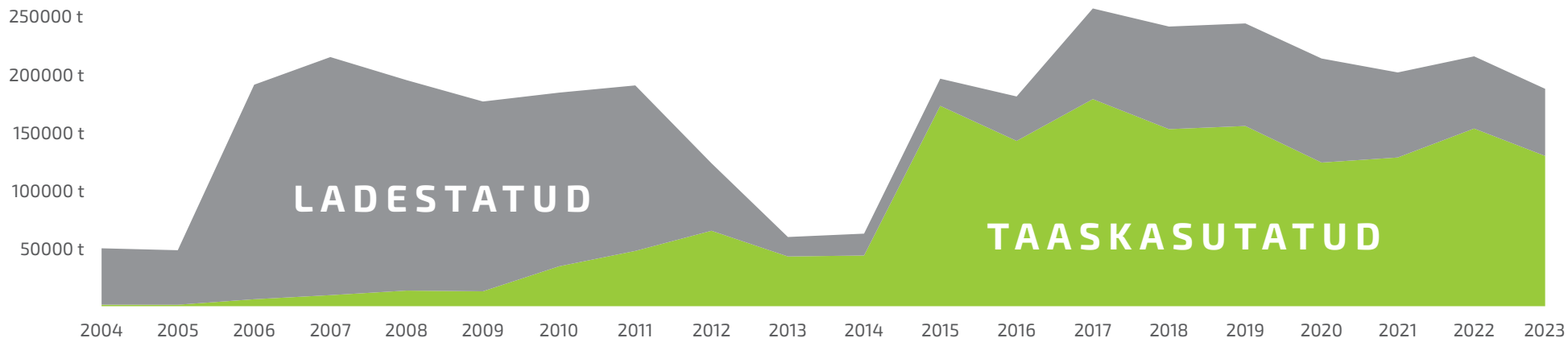

JÄRJEST ROHELISEM LINN

Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskuses suureneb järjekindlalt taaskasutatavate jäätmete osakaal. Võime vaid ette kujutada, kui palju tekiks kõigi nende aastatega paisunud linnas jäätmeid, kui need kõik valimatult ühte suurde mäkke ladestada. Õnneks areneb nii jäätmekäitlus kui kodanike teadlikkus selles suunas, et nii ei juhtu.

Alloleval joonisel on näha Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskuses ladestatud ning taaskasutusse suunatud jäätmete osakaal läbi aastate.

Soovime aastaks 2030 jõuda selleni, et ladestame vaid 10 000 tonni jäätmetest (ligi 6 korda vähem kui 2023. aastal). Suur aitäh kõigile, kes jäätmeid sorteerivad ning sellega meie eesmärgi heaks oma panuse annavad!

PRÜGI SORTTEERIMINE

Selleks et kõik, mida saab taaskasutada, uuele ringile jõuaks, tuleb jäätmed sorteerida seal, kus need tekkisid – näiteks kodu-majapidamises.

See on väike liigutus elanikule, aga suur samm keskkonna jaoks!

Jah: jäätmed, mida ei saa liigiti koguda, näiteks kassiliiv, rasvane ja raskesti puhastatav pakend (nt pitsakarp), mähkmed, hügieen- sidemed ja tampoonid, kosmeetika, küpsetus- paber, foolium, jahtunud tuhk, tolmuimeja tolmu- kott, näritud näts, kummist esemed, CD-plaadid, tühjad ja katkised pastakad, tühjad vildikad, katkised kruusid ja taldririkud, ühekordsed maskid.

Ei: biojätmed, vedelad jäätmed, puhtad pakendid, puhas paber ja kartong, ravimid, kemikaalid, patareid, akud (need vii kogumiskasti või müügikohta), väikeelektroonika (vii müügikohta), mööbel.

Jah: riknenud toit ja toidujäätmed, tahked riknenud puu- ja köögiviljad ja nende koored, liha- ja kalajäätmed, kalaluud, muna- ja pähklikoored, majapidamis- paber, pabersalvrätid, kohvipaks, kohvifiltrid, lõikelilled, ilma potita toataimed, teepakid, pabermassist munarestid.

Ei: kassiliiv, vedelad toidujäätmed, tavalised kilekotid, toidupakendid, kiletatud või vahatatud pinnaga või kileaknaga paber- kotid, ümbrikud ja papp, vanad ravimid, tolmuimejakotid, kasutatud ühekordsed toidunõud, muud bioloogiliselt mittelagunevad jäätmed, ohtlikud jäätmed, suitsukonid, kile, metall, klaas, tuhk, pakendid.

Siit leiate näiteid, **mida võib** eri liiki konteineritesse panna ja **mida mitte**. Patareid, ravimid, ehituspraht, elektroonika, tekstiiljätmed ja mööbel aga ei sobi neist ühessegi – need tuleb viia vastavasse kogumiskasti või jäätmejaama. Rõhutame, et patareid tuleb kindlasti utiliseerida eraldi! Ka peaaegu tühjaks saanud patareid võivad segajäätmetesse ladestatuna koos teiste jäätmetega lühise tekitada ja tulekahju põhjustada!

Jah: pappkastid ja -karbid, paber- kotid, pakkepaber, puhtad ja kuivad toidu papp- ja paber- pakendid, ajalehed, ajakirjad, kirjutus- ja koopiapaber, lamineerimata trükised, kataloogid ja reklaammaterjalid, töövihikud, paberist ja kartongist kaustikud, trükiga ja puhas kirja- ning joonistus- paber, kontoripaber, papp ja jõupaber, kileaknata ümbrikud, raamatud (ilma kõvade kaanteta).

Ei: väga määrdu- nud ja vettinud papp ja paber, pehme paber, pabersalvrätid, majapidamis- paber, kasutatud pabernõud, kleebised, teibid, kommi- paberid, jäätisepaberid, lamineeritud või kiletatud paber ning kõik, mis sisaldab peale paberi ja kartongi veel muid materjale, näiteks fooliumi või kilet (nt mahlapakid, raamatukaaned).

Jah: plastjoogipudelid (koos korkidega), plast- pakkekarbid, margariini- ja piimatoodete karbid, polüstüreenist pakkekarbid ja -alused, kiled ja kilekotid, leiva- ja saiakotid, juustu- ja singi- pakendid, kuivainete kilepakendid, kehahooldus- ja pesuvahendite pudelid (nt šampoonipudelid), toiduainete plastpudelid (näiteks õli-, ketšupi- ja majoneesipudelid), plastkanistrid, plastist pakke- kastid, metallist konservpakendid, alumiiniumist ja plekist joogipakendid, toidu- ja joogipakendite metallkorgid ja – kaaned, karton- gist piima-, mahla-, veini- ja jogurtipakendid (nn tetrapakendid). Pakendid tuleb vähese veega loputada, kuid mitte pesta.

Ei: (pool)täis plastpudelid ja -karbid, määrdu- nud pakendid, plastmänguasjad, kummist tooted, ohtlike ainete pakendid ja pudelid, mähkmed ja hügieensidemed.

KANALISATSIOON

Kuigi kanalisatsioon viib jäätmed justkui võluvael kodust minema, on asju, mis siia kuidagi ei sobi! Tülikaid ja kulukaid probleeme võivad kaasa tuua isegi harilikud toidujäätgid, kui neid valesti käidelda.

MAJAPIDAMISPAPER

Kanalisatsiooni võib visata vaid tualettpaberit, mis ongi loodud vees lagunema. Ninarätid, majapidamispaber ja muud hügieeni- tarbed ummistavad toru.

KOHVIPAKS

Ei lahustu vees ning tekitab toruseintele ummistava kihi, eriti kui toru on seest rasvaga kaetud. Kohvipaks tuleks panna biojätmete konteinerisse.

TOIDUÕLI JA RASVAD

Ei lahustu vees ning tekitavad toruseintele ummistava ja mustust siduva kihi. Väikesed kogused tuleks panna segajätmetesse.

RAVIMID

Üliohtlik! Neid ei filtreeri veest lõplikult välja ka veepuhastusjaam!

LOODUSES LAGUNEMINE

Iga kord, kui viskame prügi loodusesse, jätame sinna jälje, mis võib püsida aastakümneid või isegi sajandeid. Erinevatel jäätmeliikidel on erinevad lagunemisajad: näiteks võib plastpudel looduses laguneda kuni 450 aastat, samas kui banaanikoor kaob paari nädala jooksul. Lagunemisprotsessi käigus vabanevad keskkonda kahjulikud kemikaalid, mis saastavad pinnast, vett ja õhku, kahjustades ökosüsteeme ja ohustades elusolendeid.

NB! Lagunemine ei tähenda veel ohutust! Plastikjätmed ja näts lagunevad ka väga pika aja jooksul füüsikaliste tegurite mõjul üksnes mikroplastiks, mis jääb edaspidigi märkamatu loodust reostama, sest ükski bakter neid lagundada ei taha. Samas on oluline meeles pidada, et plastid toodetakse naftast, mis on piiratud ressurss.

Taaskasutatud plast säästab tootmises aga umbes 70% ressursse!

Prügi sorteerimine kodus ja töökohal aitab vähendada loodusesse sattuva prügi hulka, võimaldades materjalide taaskasutust ja ümbertöötlemist. Iga õigesti sorteeritud plastpudel, paber või klaaspurk vähendab riski, et need satuva loodusesse ja jäävad sinna pikaks ajaks lagunema. Sortimine ei ole vaid keskkonnakaitse, vaid ka säästva arengu osa, mis aitab hoida meie planeedi puhtana ja elujõulisena tulevaste põlvkondade jaoks.

MATERJALIDE TAASKASUTUS

Asjad, mille inimesed jäätmejaamadesse annavad, saavad uue elu, aga mitte ilmtingimata alati sellena, millena nad sündisid.

MIS JÄÄTMETEST EDASI SAAB?

TERVIKUNA TAASKASUTUSSE

Kasutuskõlblikud kodumasinad ja mööbel, raamatud, terved riided, mõned klaaspakendid, elektroonikaseadmetest ja masinatest eraldatud kasutuskõlblikud detailid ning ehitustöödest üle jäänud ehitusmaterjalid võetakse uuesti kasutusse.

KASUTATAKSE TOORAINES UUTE TOODETE JAAKS

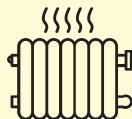
Pakendid, vanapaber, ehitusjäätmel, metall-, kumm-, klaas- ja plastesemed purustatakse või sulatatakse ning kasutatakse uute toodete valmistamisel. Mõnikord ka teistes valdkondades kui algne toode. Näiteks autorehvidest saab staadionikatendeid.

TOODETAKSE KOMPOSTI

Biolagunevatest köögi- ja aiajäätmetest valmistatakse komposti. Selleks on kaasaegsete tehnoloogiliste lahenduste abil võimalik lagunemisprotsessi kiirendada.

PÕLETATAKSE ENERGIA SAAMISEKS

Segaolmejäätmed, kasutuskõlbmatud suurjäätmed, töödeldud puidust ehitusjäätmel ning ohtlikud jäätmed põletatakse vastavates tehastes energia, eeskätt soojusenergia tootmiseks.

LADESTATAKSE PRÜGILAS

Ehitusjäätmel, elektroonikajäätmel ning suurjäätmel osad, mida ei saa taaskasutada ega põletada, ladestatakse prügilas. **Jäätmel sorteerimine on oluline selleks, et prügilasse ladestatavate jäätmel hulk oleks nii väike kui võimalik.**

JÄÄTMETE KASUTUSVIISID LIIGITI

PUHTAMA LÄNNA NIMEL
aastast 1998